

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “Доктор по философия”

Тема: Philosophy via Distance Learning: theories and educational strategies

Докторант: Винченцо Филети

Научен ръководител: проф. д-р Даниела Сотирова

Изготвил: доц. д-р Йоана Павлова, Технически университет- София

Актуалност на проблематиката.

Последните десетилетия са белязани от развитие на технологиите, които влияят върху всички аспекти от живота и ни принуждават да се адаптираме с все по-бързи темпове към този техносвят: в личен и професионален план. Технологиите модифицират не само нашето отношение към света, процеса на учене, но и начинът ни на разбиране за самите нас. Описанието на този процес е умело обхванато от понятието "инфосфера" въведено от философа Лучано Флориди.

В този контекст, дисертацията на Винченцо Финети третира един изключително актуален проблем, а именно влиянието/въздействието на информационното пространство върху образованието и по-специално преподаването на философия. Стремешът за цифровизацията на образованието (от началните, средните, гимназиалните училища до университетите) показва слабите места на прилаганите педагогическите методи. Успешното преподаване на философия, чрез дистанционното обучение, изисква философско осмисляне на цялостната промяна в обучението.

Структура на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 210 стандартни страници и е структуриран в увод; четири глави с прилежащите им раздели и подраздели; заключение с изводи и препоръки, и използвана литература. Списъкът на литературата включва 296 заглавия.

Характеристики на съдържанието.

В увода на дисертационния труд последователно и логично са изложени основни постановки, очертаващи актуалността на изследвания проблем. Посочени са някои съществени теоретични предпоставки за анализиране на темата.

В първата глава на дисертационния труд докторантът е разгледал преподаването на философия през някои философски и педагогически аспекта, чиито анализ помага да се проследи значението на новите възможности. Отделено е внимание на съществуващата

епистемологична дихотомия между педагогика и дидактика. През призмата на значими философи като Платон, Декарт, Попър, Гадамер и системното мислене, е направен анализ на педагогическите и дидактическите проблеми на преподаването. С цел онагледяване на трудностите съществуващи при преподаването на философията са описани различни модели на преподаване и в различни културни среди.

В процеса на преподаването в цифрова среда имаме запазване на дидактическия триъгълник - учител, ученици и знание. Посочва се необходимостта от промяна в начина поднасяне на материала, подготовката на учебния контекст, методите и похватите на преподаване. Проследява се развитието на педагогиката до наши дни и настъпилата динамика в самия процес на преподаването.

Във втора глава на дисертационния труд докторантът е приложил концепцията за превод, заимствана от Авероес, при преподаването на онлайн дигитален урок. Авторът приема, че онлайн преподаването предполага комуникация, която всъщност се превръща в превод на мисълта, езика и знанието. С други думи, срещата с другия, било онлайн или лице- в – лице предполага непрекъснато преоткриване на връзката учител-ученик. Преподаването в дигитална среда изисква преосмисляне на методите и връзката между учител-ученик, преподавател- обучаем. Учителите трябва да приемат възможностите на новите медии в образованието, особено по философия, където съществуващите теми могат да бъдат преразгледани по нов начин.

Трета глава на дисертационния труд разглежда концепциите за комуникация и образование във възгледите на Ханс Георг Гадамер и Умберто Еко. Акцент се поставя върху разбирането на онлайн комуникациите и техните роли според психолога и философ Пол Вацлавик. Направена е съпоставка между философията и психологията в модела на невролингвистичното програмиране на Бандлър и Гриндер. В този контекст се предлага едно препроектиране на нашата собствена нова идентичност във виртуалния свят, чиято динамика изглежда сложна и която все още се развива.

Четвърта глава на настоящият дисертационен труд разглежда антропологичното развитието на човека и усвояването му на нови умения чрез използването на инструменти. В модерността използването на дигиталните инструменти се представя като допълнение на човешките умения. Разгледана е концепцията за „технолозите като протези“ на френски философ Бернар Стиглер. В теорията си Стиглер твърди, че технологията се явява онзи елемент, който е в състояние да формира целия хоризонт на човешкото съществуване, дори човешките преживявания са опосредствани от

технически и технологични средства, които разширяват потенциалните възможности на човека.

Разгледани са рисковете, които се крият в използването на технологиите в дигиталното обучение. Поради тази причина докторантът предлага използването на теорията на конективизма за осмисляне на връзката ученик-учител и създаването на знания от самия ученик. Идеите на конективизма като колективен интелект се обосновава в педагогичен и дидактичен план от използването на дигитални инструменти и връзката, която учениците установяват с помощта на смартфони, планшети, компютри и устройства за визуализация на разширена и виртуална реалност. Усвояването на знания, особено от подрастващите, в нашия век, е немислимо без използване на цифрови инструменти. Създадената цифрова учебна среда има своя динамика и поддържа различно свързаност между участниците. Докторантът е направил предложения за ученически дейности, които да подпомогнат съобразователния процес.

Приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд се отличава с ясна структура и логично изложение. Прави впечатление обема на използваните и анализирани литературни източници.

Изследвано е понятието „инфосфера“, според което информационните и комуникационните технологии променят представата на хората за самите себе си, за начина, по който общуват с другите, и за подхода към споделеното на съвместно изградено знание (конективизъм).

Представена е идеята за дистанционното обучение като превод. В академичния свят и най-вече в училищното образование е започнал процес на дигитализация на образованието, което обаче изисква преформулиране на идеята за образователния процес и предаването на знание. Дигиталният онлайн урок предполага комуникация, която се оказва превод и налага непрекъснато преоткриване на връзката учител-ученик. Осмислена е теорията за дигиталните инструменти като протези, които разширяват човешките умения. В училище ще навлизат все повече технологиите като смартфони, планшети, компютри и устройства за визуализация на разширена и виртуална реалност, чрез които учениците ще осъществят връзка и усвояват знания.

Заключение:

В представения от Винченцо Филети дисертационен труд са получени редица значими резултати с научен и научно приложен характер. Считаю, че той отговаря на

изискванията за научна и образователна степен „доктор“ и е в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за приложение на ЗРАСРБ и на Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за прилагане на ЗРАСРБ. Това ми дава основание да предложа на Научното жури да присъди на Винченцо Филети научна и образователна степен „доктор“ по философия.

Дата: 14.09.2023 г.

Член на научното жури:

(доц. д-р Йоана Павлова)